

УДК 325.14(73)

Ковальчук Я. С.*Науковий керівник: Сидорук Т. В.,
доктор політичних наук, професор*

ПРОБЛЕМА НЕЛЕГАЛЬНОЇ МІГРАЦІЇ У США ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ

У статті розглянуто процес нелегальної міграції людей з Мексики в США та проблеми, спричинені міграційним чинником, зокрема перевезення через кордон у США наркотиків, незареєстрованої зброї і т.д. Наведено особливості міграційної проблеми північноамериканського регіону. Проаналізовано процеси, які відбуваються на території США, пов'язані з міграцією з Мексики.

Ключові слова: США, Мексика, нелегальна міграція, найбільші міграційні коридори.

Kovalchuk Y. S.

PROBLEM OF ILLEGAL MIGRATION TO USA AND WAYS TO SOLVE IT

In article, the process of illegal migration of people from Mexico to the USA and the problems caused by the migration factor, including the transportation of drugs, unregistered weapons, etc across the USA. The peculiarities of the migration problem of the North American region are given. The processes occurring in the US related to migration from Mexico are analyzed.

Key words: United States, Mexico, illegal migration, the largest migration corridors.

Проблема міграції та проблеми, спричинені нею в останні десятиліття, сильно загострилися в багатьох регіонах, оскільки саме це явище має значний вплив на важливі економічні, соціальні, демографічні та етнічні процеси як в середині окремих держав, так і на перебіг цих процесів у світовому масштабі. Найбільшим міграційним коридором зараз є кордон Мексики з США, через який тисячі нелегальних мігрантів потрапляють до Америки, а разом із цим потоком людей у США потрапляє величезна кількість незареєстрованої зброї,

що потім збувається на чорних ринках, та наркотиків. Тому актуальність цієї проблеми полягає саме у тому, що вона є поштовхом до інших негативних явищ. Якщо знайти спосіб вирішення проблеми міграції, то інші, такі як постачання наркотиків та неоподатованої робочої сили, можуть вирішитись самі по собі.

Проблема міграції у північноамериканському регіоні привернула увагу таких українських науковців, як Н. Бурейко, О. Малиновської, Р. Аверчук та таких зарубіжних вчених, як С. Колінсон, Е. Новіцко, Р. Хавсмана. Особливу увагу вивченню цієї проблеми приділяють американські юристи та політики, зокрема Д. Сорос та С. Хантінгтон.

Метою роботи є дослідження місця та ролі нелегальної міграції людей із Мексики у США та можливих шляхів вирішення цієї проблеми.

Для досягнення мети у роботі передбачається виконання таких завдань:

- дослідити вплив міграційного чинника на зовнішню політику США в регіоні;
- дослідити причини, що сприяють нелегальній міграції;
- дослідити можливі варіанти дій урядів країн для вирішення проблеми з нелегальними мігрантами з боку Мексики, щоб зменшити вплив населення, а разом з ним робочої сили, а з боку США, навпаки, щоб зменшити кількість нелегально працюючих на власній території.

Міграція завжди була явищем, яке впливало на зовнішні вектори в політиці одночасно багатьох держав. Нелегальна міграція ж ставала проблемою, яка приносила шкоду економіці держав, куди і звідки люди мігрують. Також саме неконтрольована міграція сприяє міжнародній торгівлі наркотиками та зброєю. У випадку з США та Мексикою це не стало виключенням.

Основні причини міграції людей із Мексики в США в основному залишаються незмінними. Історично склалося, що основним поштовхом до масової міграції до США була різниця в економічному розвитку та рівні зарплат. ВВП на душу населення в країнах Центральної Америки приблизно в 10 разів нижчий, ніж у США [15]. Слабка економіка не може забезпечити роботою людей працездатного віку, тоді як у США робочої сили бракує. Звідси залежність міграції від економічного становища в США: коли є робота, рівень міграції збільшується, і навпаки.

Відразу після початку економічної кризи у США 2007 року вплив мігрантів з Центральної Америки до США сповільнився,

але не зупинився. Згідно з останніми статистичним даним Коаліції за всебічну імміграційну реформу (Coalition for Comprehensive Immigration Reform – CCIR) та Проекту допомоги голодуючим (The Hunger Project), 57% жителів Мексики знаходиться за межею бідності і ще 28% – за межею надзвичайної бідності [3]. «Ті люди, що живуть в сільській місцевості, можуть раз і назавжди забути про освіту, державні кредити, іпотеку і майбутню кар'єру, – розповідає член CCIR Карлос Пуебло. – Ці Пільги існують лише теоретично. Для 90% жителів вони недоступні. Люди живуть в напівзруйнованих будинках, ведуть сільське господарство і намагаються хоч якось звести кінці з кінцями» [11]. За статистикою, середня заробітна плата в Мексиці – \$ 4 в день [15].

Як відомо, Мексика вважається основним експортером канабісу та основним шляхом, через який кокаїн та метамфетамін потрапляє до США. Вважається, що майже половина доходів картелів припадає на канабіс. Торгують також кокаїном, героїном та дедалі більше метамфетаміном. Тому не дивно, що другою причиною є те, що люди бояться за свою безпеку та своє життя, оскільки в Мексиці досі триває війна наркокартелів. Власне сама ця війна є безперервним асиметричним конфліктом низької інтенсивності між мексиканським урядом і різними синдикатами наркобізнесу. Коли мексиканський уряд наказав мексиканським військовим втрутитись в 2006 році, основною їхньою метою було зменшити насильство, пов'язане з цією війною. Мексиканський уряд стверджував, що їх головна увага приділяється демонтажу потужних наркокартелів, а не запобіганню торгівлі наркотиками [6].

Хоча мексиканські організації, що торгують наркотиками, існували вже кілька десятиліть, їх вплив посилювався після ліквідації колумбійських картелів Калі та Медельїн у 90-х роках. Мексиканські наркокартелі зараз домінують на оптовому ринку наркотиків і, за останніми даними, вони контролювали 90% кокаїну, що надходить до США [6]. Арешти ключових лідерів картелів, особливо в картелях Тіхуана та Гольфо, відповідно, призвели до ще більшого насильства, пов'язаного з нарковійною, оскільки картелі борються за контроль над шляхами торгівлі до Сполучених Штатів, тому що це збільшить їхній прибуток від нелегального збуту наркотиків. Саме те, що всі наркокартелі, без виключення, хочуть отримати більшу частину контролю над цими шляхами, призводить до вбивств серед мирного населення.

Картелі беруть участь у викраденні, викупі, вбивствах, пограбуваннях мігрантів, що подорожують із Центральної Америки через

Мексику на шляху до Ель Норте (США та Канада). Іноді картелі примушують мігрантів приєднатися до їх організації та працювати на них. У Мексиці також виявлено масові поховання тіл мігрантів. У 2011 році в братській могилі в Тамауліпасі, тому самому районі, де були виявлені тіла 72 мігрантів у 2010 році, виявлено ще 177 тіл, які належали мігрантам. Більшість загиблих померли від сильних травм голови [6]. Картелі також проникли в імміграційні агентства уряду Мексики та напали на імміграційних службовців, погрожуючи розправою над ними. Пізніше, Національна комісія з прав людини Мексики (Comisión Nacional de los Derechos Humanos, CNDH) заявила, що 11 тисяч мігрантів були викрадені за пів року в 2010 наркокартелями [6].

Чималим фактором, що сприяє цій війні, є готовність людей (переважно нижчого класу) заробляти легкі гроші, приєднуючись до злочинних організацій, та неспроможність уряду забезпечити створення законними способами добре оплачувані робочі місця. У 2012 році було підраховано, що в мексиканських картелях зайнято понад 450 000 осіб, а життя 3,2 мільйонів осіб залежать від саме торгівлі наркотиками. У таких містах, як Сіудад Хуарес, близько 60% економіки є нелегальним заробітком [6].

Також ще однією причиною нелегальної міграції з Мексики, яку почали виділяти зовсім нещодавно, стала зміна клімату. Ця проблема притаманна більшості регіонів Центральної Америки, оскільки ці регіони в основному є сільськогосподарськими. В одних районах за день може випасти піврічна норма опадів – ґрунт разом з рослинами просто змиває потік води. В інших – опадів може не бути місяцями: кожного року так званий «сухий коридор», що проходить Центральною Америкою, стає дедалі ширшим. В результаті звичні для регіону культури перестають родити [12].

Коли врожай знищено і заощадження майже вичерпано – альтернатив залишається небагато. Хтось намагається знайти роботу у місті. Але тоді потрібно платити данину бандам, які розділили між собою неблагополучні квартали та вербують дітей переселенців. І якщо у Гватемалі рівень злочинності дещо впав завдяки Комісії проти безкарності, Сальвадор та Гондурас далі займають першу та другу сходинку у переліку країн із найвищим рівнем убивств у світі [6]. Тож єдиним варіантом багато хто бачить дістатися до США, де часто вже є родичі та друзі.

Ще донедавна багатьох потенційних мігрантів зупиняла небезпека дороги через незнайому країну. Але баланс змінився після обрання в Мексиці президентом Андреса Мануеля Лопеса Обрадора.

Він пообіцяв більш гуманне ставлення до мігрантів: запровадив для них гуманітарні візи з правом працювати та скоротив кількість депортацій. Згодом від цього довелося відмовитися під тиском США. Проте рішення Обрадора встигли підштовхнути десятки тисяч мігрантів [11].

Ці чинники і зробили Мексику одним із найбільших міграційних коридорів в світі. Тому США продовжують боротися з цим напливом. Під час передвиборчої кампанії в 2016 році Д.Трамп пообіцяв побудувати стіну вздовж кордону з Мексикою [1]. Цей проєкт частково впроваджено у життя. Поки Д.Трамп домагається виділення 5,7 млрд доларів, крім уже схвалених 1,7 млрд, Міністерство внутрішньої безпеки США раніше оцінювало будівництво стіни в 25 млрд доларів. Однак відомство заявляє, що все ще намагається з'ясувати приблизну вартість проєкту. Служба митного і прикордонного контролю США заявляє, що в середньому вартість однієї милі стіни становить приблизно 6,5 млн доларів. Д.Трамп продовжує боротися за виділення коштів для будівництва обіцяної ним стіни на кордоні. Але вже зрозуміло, що побудувати її найближчим часом не вдасться. А від погрози закрити кордон з Мексикою довелося відмовитися через сумніви щодо законності [17].

Тому зараз політика Д.Трампа спрямована на те, щоб знеохотити потенційних мігрантів і максимально зменшити ймовірність їхнього потрапляння в США. Найбільшого розголосу отримало рішення відкривати кримінальні справи проти всіх нелегальних мігрантів. При затриманні цілих сімей це автоматично означало, що дітей відлучали від батьків. Фото дітей, яких забирали від батьків, облетіли весь світ – під тиском суспільства Д.Трамп врешті відмовився від цієї практики.

Також Д.Трамп намагається перекласти відповідальність за міграцію на південних сусідів і покарати їх: Мексику – як транзитну країну, Сальвадор, Гондурас і Гватемалу – як «постачальників» мігрантів. У березні цього року Д.Трамп скасував центральноамериканським країнам допомогу у 500 мільйонів доларів [1]. А обіцянка обкласти товари з Мексики митом стала лише останньою з погроз – як наслідок, мексиканці відправляють тисячі солдатів на кордон з Гватемалою і погодилися на те, що десятки тисяч прохачів притулку чекатимуть на рішення американських судів на території Мексики.

Політика Д. Трампа може дещо обмежити кількість мігрантів, але вона навряд чи зможе розв'язати саму проблему нелегальної міграції. Адже покидати батьківщину мігрантів спонукає справді скрутне становище. І посилення контролю на кордонах США та Мексики

може лише змусити мігрантів обирати інші, ще більш небезпечні маршрути в обхід прикордонних сил. Сама ж по собі міграція є нелегальною лише через її жорстке регулювання з боку законодавства США. 14 серпня 2019 року адміністрація президента США оприлюднила указ, основною метою якого було понизити квоти для віз, що в свою чергу повинно було скоротити кількість мігрантів в цілому та сприяти саме легальній міграції. Цей указ – це є документ розміром в 837 сторінки, у якому розписані правила та вимоги до тих, хто є зараз в Америці та хоче мати право легально там залишитися, і для людей, хто хоче легально потрапити у США [5]. Зокрема, одне з правил зобов'язує людину бути спроможним фінансово забезпечити своє життя, і критерієм для визначення чи людина спроможна забезпечити своє життя виступають саме американські стандарти, це означає що вихідці з не дуже розвинутих країн, Мексика у тому числі, не мають високих шансів легально потрапити до США. Також у цьому указі є пункт про тих людей, хто не має достатнього освітнього рівня. Ці люди також не мають права отримати певні квоти від держави та право легально знаходитися на території США. Описуючи політику Дональда Трампа можна ствердити, що основною метою його політичного курсу є обмеження імміграції виключно колом самодостатніх іноземців, які не будуть виснажувати національні ресурси. Тобто, теоретично, легалізувати цей міграційний потік можна, підвищивши квоти для відповідних віз, які наразі є дуже низькими. Але на це потрібна певна кількість часу, тому наразі шанси на легалізацію дуже низькі, оскільки Дональду Трампу потрібні швидкі результати, через вибори, що відбудуться вже цього року, і він, зрозуміло, вбачає рішення у ще більш жорсткому контролі, обмеженнях та погрозах, а не альтернативах цьому. Взагалі міграція для Америки – це те явище, що дає значний вплив на більшість сфер, зокрема економічну, соціальну та напряду впливає на безпекову ситуацію в державі, тому саме вирішення проблеми міграції у Сполучених Штатах, є метою для створення певних теорій, сукупності варіантів дій, тощо, що становлять значний дослідницький інтерес для багатьох науковців, тому ця проблема, а саме нелегальної міграції, варта того щоб її вивчали, в силу своєї значимості та важливості для Сполучених Штатів Америки.

Джерела та література

1. «Стена Трампа»: все, что нужно знать о ней в семи графиках: інформаційний портал. URL:<https://www.bbc.com/russian/features-46944448>

2. Andrés Manuel López Obrador: біографія. URL:https://en.wikipedia.org/wiki/Andr%C3%A9s_Manuel_L%C3%B3pez_Obrador

3. CCIR PRINCIPLES FOR COMPREHENSIVE IMMIGRATION REFORM : офіційний веб-сайт. URL:https://www.cirnnow.org/content/en/about_principles.htm

4. Human migration: інформаційний портал. URL:https://en.wikipedia.org/wiki/Human_migration

5. Inadmissibility on Public Charge Grounds: документ. URL:<https://www.federalregister.gov/documents/2019/08/14/2019-17142/inadmissibility-on-public-charge-grounds>

6. Mexican Drug War: інформаційний портал. URL:https://en.wikipedia.org/wiki/Mexican_Drug_War

7. Mexico–United States relations : інформаційний портал. URL:https://en.wikipedia.org/wiki/Mexico%E2%80%93United_States_relations

8. Trump admin announces rule that could limit legal immigration over use of public benefits: новини.

URL:<https://edition.cnn.com/2019/08/12/politics/legal-immigration-public-charge/index.html>

9. Бурейко Н.М. Імміграція до США з Латинської Америки: виклик американській нації?: стаття. Зовнішня політика і дипломатія: традиції, тренди, досвід. Політичні науки. Чернівці, 24.06.2013 р., випуск № 20. С. 66-74.

10. Дмитрук Б.П., Светлова Н.М. Світові міграційні процеси: мотивація, види, й наслідки для країн виїзду та приймаючих країн: стаття. Вісник східноєвропейського університету економіки і менеджменту. Політичні науки. Черкаси. Випуск № 1, 11.04.2016 р. С. 18-27.

11. Міграційна криза в США: пояснюємо, що відбувається: новини. URL:<https://www.bbc.com/ukrainian/features-44572475>

12. Попри стіни та погрози: чому Трамп не зможе зупинити міграцію з Центральної Америки: інформаційний портал. URL: <https://hromadske.ua/posts/popri-stini-ta-pogrozi-chomu-tramp-ne-zmozhe-zupiniti-migraciyu-z-centralnoyi-ameriki>

13. Стаканов Р. Еволюція міграційної політики: на шляху до регіоналізації регулювання трудової міграції: Електронний журнал «Ефективна економіка». Політичні науки. Київ, 16.11.2016 р. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5255>

14. Рейтинг зростання мінімальних зарплат у світі: Україна на 15-му місці: інформаційний портал. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2020/01/14/655766/>.

15. Список країн за ВВП (номінал) на душу населення : інформаційний портал. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>.

16. Список найбільших міграційних коридорів: інформаційний портал. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>.

17. Трамп: США и Мексика договорились о пошлинах и миграции: новини. URL:<https://www.bbc.com/russian/news-48565161>.